

การศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไป
ด้วยแบบประเมินตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU QoL Well)
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น¹

A Comparative Study on the Quality of life and Well-being Results of the Poor Families and General
Families by Using the Khon Kaen University Quality of life and Well-being (KKU QoL Well)
Indicator Assessment for Local Government¹

ดารุณี จงอุดมการณ์² RN, PhD (Nursing)

บัวพันธุ์ พรหมพักพิง³ PhD (Development Studies)

เกษราภรณ์ คลั่งแสง⁴ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม)

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปด้วยแบบประเมินตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU QoL Well) ซึ่งพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย จำแนกกลุ่มครอบครัวยากจนตามเกณฑ์และผลการประชามติในพื้นที่ กับกลุ่มครอบครัวทั่วไปรวมกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 524 ครอบครัว จากพื้นที่ 2 แห่ง จำแนกตามกายภาพเป็นใกล้เมืองและไกลเมืองในภาคอีสาน โดยพื้นที่ใกล้เมือง คือ ตำบลม่วงหวาน อำเภอโนนสูง จังหวัดขอนแก่น จำนวนครอบครัวคนจน 140 ครอบครัว พื้นที่ไกลเมือง คือ ตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนครอบครัวคนจน 122 ครอบครัว เปรียบเทียบกับครอบครัวทั่วไปในพื้นที่เดียวกันด้วยการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ในจำนวนที่เท่ากับครอบครัวยากจนในแต่ละพื้นที่ ก่อนการเก็บข้อมูลเครื่องมือที่พัฒนาแล้วนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำงานในพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง รวม 48 คน ผลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวยากจนตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินฯ สูงกว่าค่าเฉลี่ยฯ ของครอบครัวทั่วไป และเมื่อทดสอบหาความแตกต่างสัดส่วนการประเมินคุณภาพชีวิตครอบครัวยากจนและครอบครัวทั่วไปตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบประเมินฯ ซึ่งเป็นตัวแทนครอบครัวฯ ใน ทั้ง 2 พื้นที่ด้วยสถิติ Chi-Square Tests พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยให้ข้อเสนอแนะว่าแบบประเมิน KKU QoL Well สามารถนำไปประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนได้ทั้งในด้านองค์ประกอบย่อยและในภาพรวมได้ เป็นเครื่องมือที่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เพื่อประเมินผลการวางแผนการพัฒนาด้านกลยุทธ์ การวางแผน และการประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนา

คำสำคัญ แบบประเมินคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขมหาวิทยาลัยขอนแก่น ครอบครัวยากจน คุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุข การพัฒนาเครื่องมือ

¹ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากทุนอุดหนุนทั่วไปมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี พ.ศ. 2552

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

⁴ นักวิจัยความอยู่ดีมีสุขของมนุษย์